

Rigsdagstidende.

1850.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 251.

66de Møde.

Livsdagen den 30te April.

(Fortf.)

Cultusministeren (fortsat): Foruden Kunstacademiets Afgjørelse af selve Indkjøbet, er der tillige i Forslaget optaget en anden Bestemmelse, som rigtignok ligger i de historiske Forhold, nemlig at Indkjøbet altid skulde skee paa den aarlige Udstilling; men jeg troer at denne Form, naar den fastsættes som almindelig Regel, hyorefter Ministeren og de Embedsmand, som have dermed at gjøre, skulde rette sig, ikke fører til en god og for Kunsten virkelig heldig Anvendelse af denne Sum, og det kan let føre til, at ved Siden af at den største Deel anvendes paa enkelte Malerier af tvivlsomt Værd, det øvrige adspaltes uden nogen Virkning enten for Kunsten eller Kunstnerne. Jeg maa i saa Henseende bemærke, at uagtet den aarlige Udstilling vistnok skal benyttes som Anledning til Indkjøb, saa er det dog klart, at man ikke bør binde sig hertil, thi det er bekendt, at naar Udstillingen begynder, ere som oftest de bedste og betydeligste Arbejder allerede solgte og der bliver, ved Udvalget af hvad der kan kjøbes, ofte kun meget ubetydelige Arbejder tilbage, og det er urigtigt, at Summen ikke skulde anvendes til at vælge Arbejder af de bedste Kunstnere her i Landet, men kun til at anskaffe, hvad de private Kjøbere ikke have villet kjøbe. Naar man især vil, at Kunstacademiet skulde som Corporation have en betydelig og ved selve Loven garanteret Indflydelse herpaa, saa er det klart, at det dog er en betænkelig Sag at paabyrde de Mænd, der selv levere Arbejder til Udstillingen, endvidere at dømme om de Arbejder, som skal anskaffes og om man end vil sige, at en stor Deel Kunstnere ikke levere Arbejder, om hvis Anskaffelse der kan være Spørgsmaal, saa at de med fuldkommen Upartiskhed kunde dømme i

denne Sag, saa troer jeg dog, at de meget vel kunde ønske sig fritagne for at være Dømmere i dette Anliggende, og at de kunde have megen Banskfælg med at gjøre sig fri for Hensyn, som ikke burde komme i Betragtning. Det er, sagde jeg, ubilligt at paabyrde Academiet at gjøre dette Udvalg, men det er tillige, troer jeg urigtigt, at man ikke skulde kunne finde Upartiskhed og Kunstforstand, uden at ordne Sagen saaledes. Evertimod maa den productive Kunst netop vente sin Paaskjønnelse af en Kunstforstand, der findes udenfor Kunstnerne selv. Kunsten henvender sig i det Hele taget til et Publikum, der paaskjønner og anerkender den og føler dens Værd, og naar Kunsten staaer ligeoversfor Staten, saa er det ikke Kunstnerne der skal sige: Vi erklære disse Værker for at være gode og dem give vi Staten, men Staten skal søge at henvende sig til den Kunstforstand, som findes ikke hos Kunstneren selv, men som fremgaaer af de aadne naturlige Dø for Kunstens Frembringelser, som overhovedet bør være tilstede. Jeg troer saaledes, at det er ganske rigtigt, at man lægger Balget af de Kunstgjenstande, der skulle indkjøbes ikke væsentlig i Kunstnernes Hænder, men i saadanne Mænds, som have gjort Studium af Kunsten til deres Opgave, og naar Upartiskhed skal undgaaes, troer jeg, naar vi tage Sagen i sin Almindelighed, thi paa de enkelte Personligheder kunne vi ikke her gaae ind, at der er større Grund til at vente Upartiskhed af dem, der staae udenfor de productive Kunstneres Række, end af dem, som selv bestinde sig deri, og skal dømme deres Medconcurrenter. Det er nu ingenlunde min Mening, at denne Sag skal lægges i en enkelt Mands Haand saaledes, at han skal kunne skatte og vælte over hvad der bliver anvendt af Statens Midler, til paa denne Maade at kjøbe Kunstværker. For det Første er der nævnt i Udkastet „Galleriets Inspecteur“